

Luonnonsuojelulain uudistus

Johanna Korpi
Ympäristöministeriö 16.3.2021

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Luonnonsuojelulain uudistus käynnissä

Liityntä hallitusohjelmaan

Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi 3.1

Tavoite 5: Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen Suomessa, Suomi saavuttaa YK:n biodiversiteettisopimuksen tavoitteet

Hanke käynnissä 1/2020 – 9/2021

- laajapohjainen projektiryhmä valmistelemassa hallituksen esitystä

Valmistelu perustuu laajaan tietopohjaan

- useat tutkimushankkeet, uhanalaisuusarvioinnit ja luonnonsuojelulain toimivuusarvioinnit 2010 ja 2020
- sidosryhmien ja kansalaisten kuulemiset (keskustelutilaisuudet, Erätauko-keskustelut, verkkokuulemiset)
- valmistelun apuna tieteellinen tukiryhmä (yhteistyössä Tiedeneuvontahanke-Sofin kanssa)

Uudistuksen tavoitteet

- edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua lainsäädännön toimivuuden ja vaikuttavuuden parantamisen myötä ja ajantasaistaa vuodelta 1997 peräisin oleva luonnonsuojelulaki
- edistää laji- ja luonnonsuojelun hyväksyttävyyttä
- tehostaa ja selkeyttää hallinnollisia menettelyjä ja luonnonsuojelulain roolia osana muuta ympäristöä koskevaa lainsäädäntöä
- valmistelussa tulee ottaa huomioon tavoitteet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi sekä saamelaiden kulttuurin ylläpitämisen ja kehittämisen edellytykset

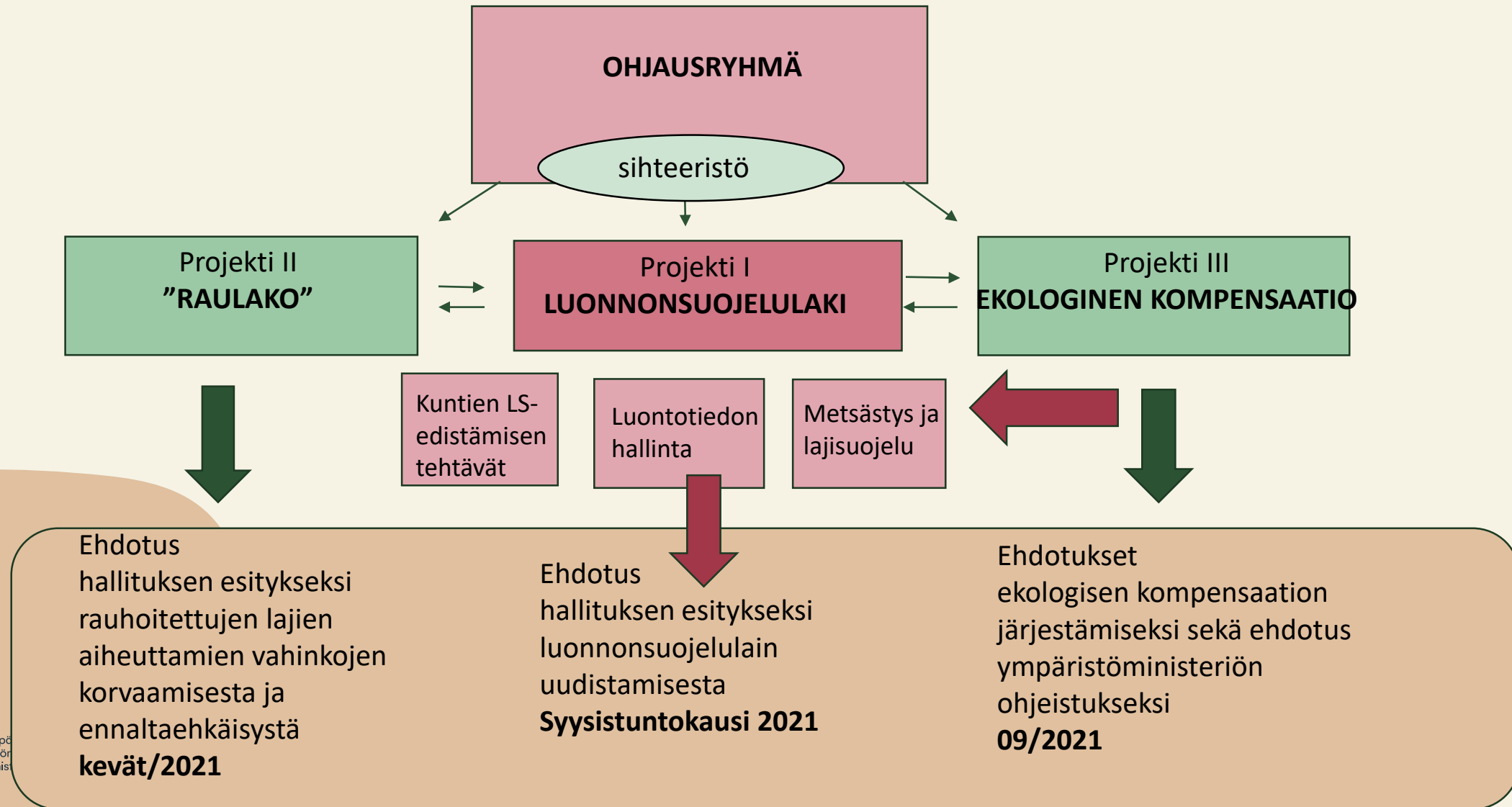
Uudistuksessa huomioon otettavat selvitykset

- Luonnonsuojelulainsäädännön toimivuusarviointi (SY 27/2010) ja sen päivitys (SY 19/2020)
- Luonnonsuojelulain muutostarpeita koskevan kansalaiskeskustelun tulokset (2015) ja kysely (2020)
- Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018 (SY5/2018)
- Suomen lajien uhanalaisuus, Suomen lajien punainen kirja 2019
- Luonnonsuojelulain lajisuojelun uudistamistarpeet –selvitys 2013
- Luontotyyppisuojelelun nykytilanne ja kehittämistarpeet (SY 5/2013)
- Saamelaisten oikeuksien toteutuminen: kansainvälinen oikeusvertaileva tutkimus (VNTEAS 4/2017)
- Ympäristörikostorjunnan toimenpideohjelma 2019-2020
- Rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn ja ennaltaehkäisyn lainsäädäntöä valmistelevan hankkeen loppuraportti (2019)
- SAAMI – Saamelaisten sopeutuminen ilmastonmuutokseen (VNTEAS 25/2020)
- Suomen biodiversiteettistrategian ja toimintaohjelman 2012–2020 toteutuksen ja vaikutusten arviointi (VNTEAS)
- Suojelualueverkosto muuttuvassa ilmastossa –hanke ([käynnissä](#))
- Ekologisen kompensaation ohjauskeinojen kehittäminen (VNTEAS 2018)
- Ekologisen kompensaation kehittäminen (YM muistio 23.4.2019)
- Selvitys toteutetuista ekologisen kompensaation pilotointihankkeista (2020)

”Luonnonsuojelulainsäädäntöä uudistetaan arvioinnin pohjalta” (HO)

Luonnonsuojelulainsäädännön uudistus: organisointi, tulokset ja aikataulu

Luonnonsuojelulain uudistuksen teemat

Lajien suojelun vahvistaminen

- Suomen eliölajeista noin joka yhdeksäs on uhanalainen. Näiden lajien luontainen säilyminen Suomessa on vaarantunut. Lajiston köyhtymisen pysäyttämiseksi luonnonsuojelulain keinovalikoimaa on monipuolistettava. Lain tulisi vastata paremmin paitsi nykyhetken ja tulevaisuuden haasteisiin myös laajaan kirjoon erilaisia tarpeita ja tilanteita lajisuojelun kokonaisuudessa.

Luontotyyppien suojelun vahvistaminen

- Uhanalaisuusarviointien perusteella luontotyyppien tila ei ole parantunut viimeisen vuosikymmenen aikana – monien luontotyyppien kehityssuunta edelleen heikkenevä. Luontotyyppien suojelua, hoitoa ja ennallistamista on tehostettava ja uusia keinoja kehitettävä.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen

- Ilmastonmuutos on nopeasti etenevä uhka Suomen luonnon monimuotoisuudelle, mitä nykyinen laki ei tunnista. Luonnon muutokset vaikuttavat myös ihmisille tärkeisiin hyödykkeisiin ja luonnonympäristön tarjoamiin palveluihin. Monimuotoisuuden parantaminen edistää myös ilmastonmuutoksen torjuntaa. Luonnon edellytyksiä sopeutua muutokseen on tarpeen vahvistaa sekä talouskäytössä olevilla alueilla että suojelualuejärjestelmässä.

Luontotiedon hallinta

- Kattava ja avoin luontotieto on perusedellytys luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle ja onnistuneiden suojelutoimenpiteiden suunnittelulle. Luonnonsuojelun tiedonhallinnasta (tietovarannot ja –järjestelmät) ja sen viranomaisvastuista ei ole säädetty aiemmin.

Luonnonsuojelun kannustimet ja edistämistehtävät

- Vapaaehtoisuus, edistämistehtävät, kannustimet, osallistaminen tulisi nähdä tiiviimmin osana luonnonsuojelulain keinovalikoimaa. Mutta yksinomaan vapaaehtoisuuteen perustuvilla toimilla ei kyetä pysäyttämään monimuotoisuuden heikkenemistä - monimuotoisuuden turvaaminen vaatii myös nykyisen velvoittavan sääntelyn vahvistamista sekä tuekseen informaatio- ja taloudellista ohjausta.

Lain alustava rakenne luvuittain

NYKYINEN LSL

- 1 luku Yleiset säännökset
- 2 luku Luonnonsuojelusuunnittelu
- 3 luku Luonnonsuojelualueet ja luonnonmuistomerkit
- 4 luku Luontotyyppien suojelu
- 5 luku Maiseman suojelu
- 6 luku Eliölajien suojelu
- 7 luku Luonnonsuojelun toteuttaminen
- 8 luku Toimenpidekiellot, pakkokeinot ja rangaistukset
- 9 luku Muutoksenhaku
- 10 luku Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkostoa koskevat erityissäännökset
- 11 luku Erinäiset säännökset
- 12 luku Voimaantulosäännökset

UUSI LSL

- 1 luku Yleiset säännökset
- 2 luku Luonnonsuojelun hallinto ja muut toimijat**
- 3 luku Luonnonsuojelusuunnittelu
- 4 luku Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tuki**
- 5 luku Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkosto
- 6 luku Luonnonsuojelualueet
- 7 luku Luontotyyppien suojelu
- 8 luku Eliölajien suojelu
- 9 luku Eliölajien kauppa ja vaihdanta**
- 10 luku Maiseman suojelu ja luonnonmuistomerkit
- 11 luku Ekologisen kompensaation toteuttaminen**
- 12 luku Alueiden hankinta luonnonsuojelutarkoituksiin ja korvaukset
- 13 luku Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja tiedottaminen**
- 14 luku Luonnonsuojelun valvonta, hallintopakko ja rangaistukset
- 15 luku Muutoksenhaku
- 16 luku Voimaantulosäännökset

Käsittelyssä olevia keskeisiä muutostarpeita

- Luonnonsuojelulain tavoitesäännöksen ja luonnonsuojelualueen perustamisedellytysten ajantasaistaminen
- Luontotyyppien suojelun keinovalikoiman laajentaminen
- Suojeltavien luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen hoidon mahdollistaminen
- Direktiiviviittausten aukikirjoitus, CITES-sääntelyn selkeyttäminen
- Uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojelun vahvistaminen
- Uusia menettelyjä: avustettu leviäminen ja maasta uutena löydetty lajit
- Ekologinen kompensatio eräissä luonnonsuojelulain poikkeamistilanteissa
- Luonnon monimuotoisuutta edistävät uudet tukijärjestelmät
- Luonnonsuojelun seurannan kehittäminen
- Luonnonsuojelun tietojärjestelmää koskevan sääntelyn tarkentaminen
- Luonnonsuojelusuunnittelun keinot näkyviin
- Osallistamisen ja tiedottamismenettelyjen tarkastelu

Lisäksi pohdinnassa muun muassa:

Geneettisen monimuotoisuuden suojelun tarpeet?

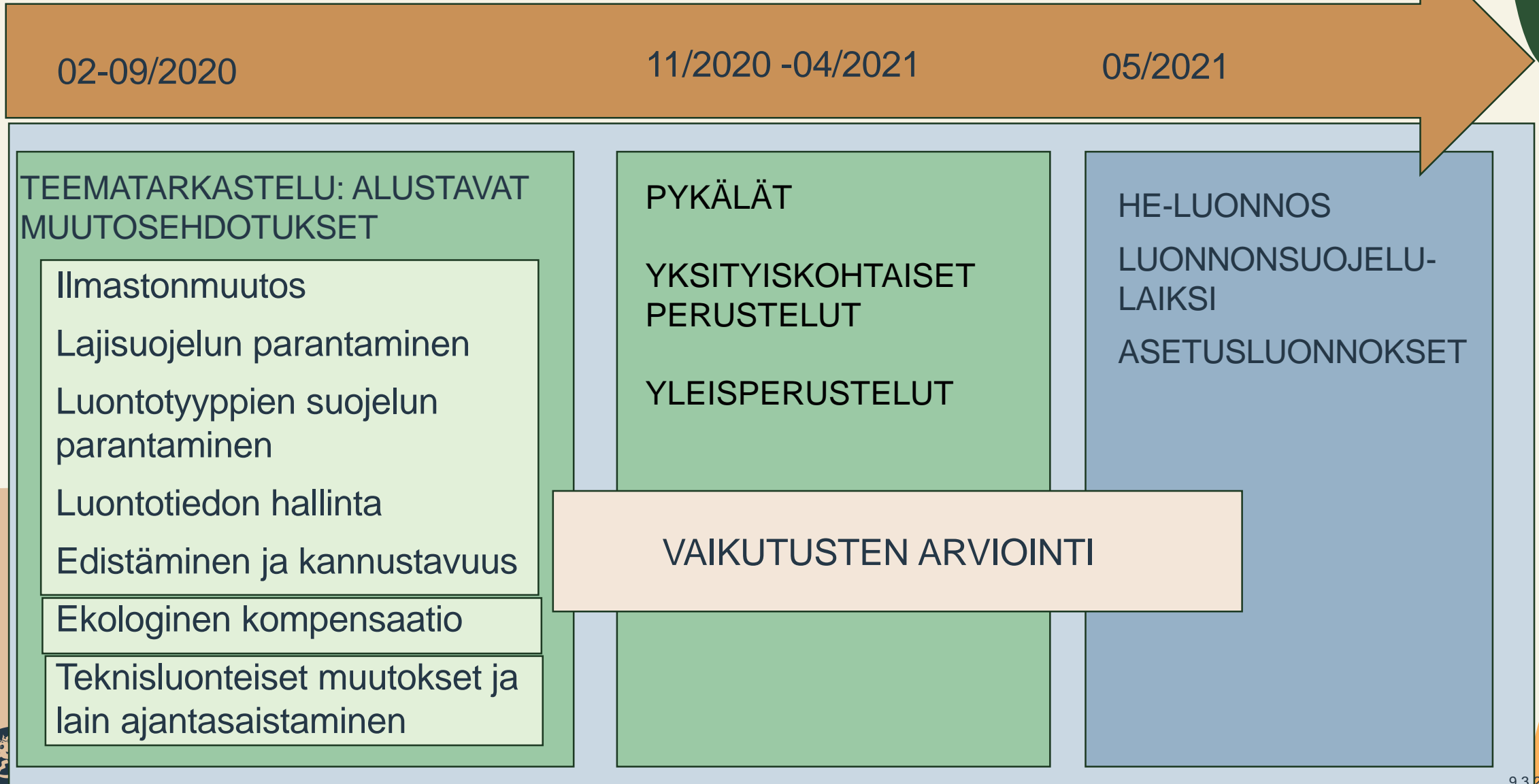
Mahdollisuudet parantaa luonnonsuojelun kannustavuutta?

Luontotyyppisuojaus vesilaissa ja metsälaissa – tutkittua ajantasaistamistarvetta

Tutustu myös luonnonsuojelulain tieteellisen tukiryhmän viesteihin!

<https://ym.fi/-/tutkijat-luonnonsuojelulain-uudistus-etenemassa-oikeaan-suuntaan-suojelutoimien-laajuus-olennaista-monimuotoisuuden-turvaamisessa>

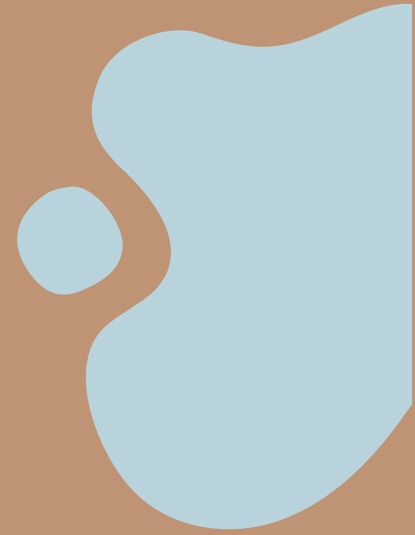
Valmistelu jatkuu...

KIITOS!

LISÄTIETOA: www.ym.fi/lsuudistus

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment**

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

